

Praca wszystko zwycięża

Hipolit Cegielski, polski filolog, przemysłowiec, działacz społeczny, dziennikarz i polityk, większość życia spędził w Poznaniu.

Pomnik Hipolita Cegielskiego

Hipolit Cegielski urodził się 6 stycznia 1813 r. w Ławkach koło Trzemeszna. Dzięki bardzo dobrym wynikom w nauce otrzymał stypendium rządowe i podjął studia z filologii klasycznej na uniwersytecie berlińskim, gdzie na podstawie rozprawy *De negatione* uzyskał tytuł doktora filozofii. Po powrocie do Poznania objął posadę nauczyciela w gimnazjum Marii Magdaleny, gdzie uczył łaciny, greki, języka polskiego oraz historii i geografii. Jednocześnie intensywnie pracował naukowo publikując rozprawy z zakresu językoznawstwa, w tym m.in. artykuł „O powstaniu mowy i szczególnych języków” (1841), rozprawę „O słowie polskim i koniugacjach jego” (1842). Napisał również podręcznik gramatyki greckiej (1843) oraz szeroko znaną i parokrotnie wznawianą „Naukę poezji” (1845), która poza teorią poezji zawierała obszernie wypisy z literatury polskiej. Zmuszony do rezygnacji z posady nauczyciela podjął decyzję o rozpoczęciu działalności kupieckiej. Po odbyciu praktyki

w Berlinie, założył w Bazarze 30 września 1846 roku sklep z wyrobami żelaznymi, a później warsztaty naprawcze na ul. Butelskiej (1850), fabrykę narzędzi i maszyn rolniczych przy ul. Koziej (1855) oraz odlewnię i kuźnię przy ul. Strzeleckiej (1859). W związku z prowadzoną działalnością gospodarczą Cegielski napisał i wydał w 1858 r., bogato ilustrowany katalog swoich produktów pt. „Narzędzia i maszyny uznawane za najpraktyczniejsze”, który był jednym z pierwszych tego typu wydawnictw na ziemiach polskich. H. Cegielski odnosił sukcesy gospodarcze. Jego fabryka stała się najważniejszym polskim zakładem przemysłowym w Poznaniu, a jej założyciel najwybitniejszym polskim przemysłowcem w zaborze pruskim.

Jeszcze podczas pracy w gimnazjum Marii Magdaleny związał się z Karolem Marcinkowskim i założonym przez niego Towarzystwem Naukowej Pomocy dla Młodzieży Wielkiego Księstwa Poznańskiego. Po śmierci Marcinkowskiego pełnił w Towarzystwie różne obowiązki w tym funkcję wiceprezesa w latach 1850 - 1868. Ponadto H. Cegielski aktywnie działał w Towarzystwie Przemysłowym, którego był współtwórcą i prezesem; Centralnym Towarzystwem Gospodarczym, którym kierował w latach 1865 - 1868; oraz Poznańskim Towarzystwem Przyjaciół Nauk.

H. Cegielski należał do grona twórców prasy polskiej w Wielkim Księstwie Poznańskim. W 1848 r. założył pierwszy polski dziennik „Gazetę Polską”, w której był przez pewien czas redaktorem naczelnym i jednym z autorów. Po likwidacji „Gazety” w 1850 r., w związku z ogłoszeniem przez władze pruskie restrykcyjnych zarządzeń prasowych, razem z W. Stefańskim i W. Bendkowskim założył „Gońca Polskiego”, który wychodził do końca 1851 r. Do działalności wydawniczej wrócił w 1859 roku. Założył wtedy „Dziennik Poznański”, który z biegiem czasu stał się jednym z najważniejszych czasopism Wielkopolski.

Hipolit Cegielski zmarł 30 listopada 1868 r. w Poznaniu. W 1985 r. jego grób został odtworzony na Cmentarzu Zasłużonych Wielkopolan.

